

Douane
Ministerie van Financiën

Jaarverslag Overleg Douane Bedrijfsleven (ODB) 2025

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van het Overleg Douane Bedrijfsleven (ODB) over 2025. U kunt daarin de belangrijkste onderwerpen lezen die het ODB besproken heeft.

Wij wensen u veel leesplezier!.

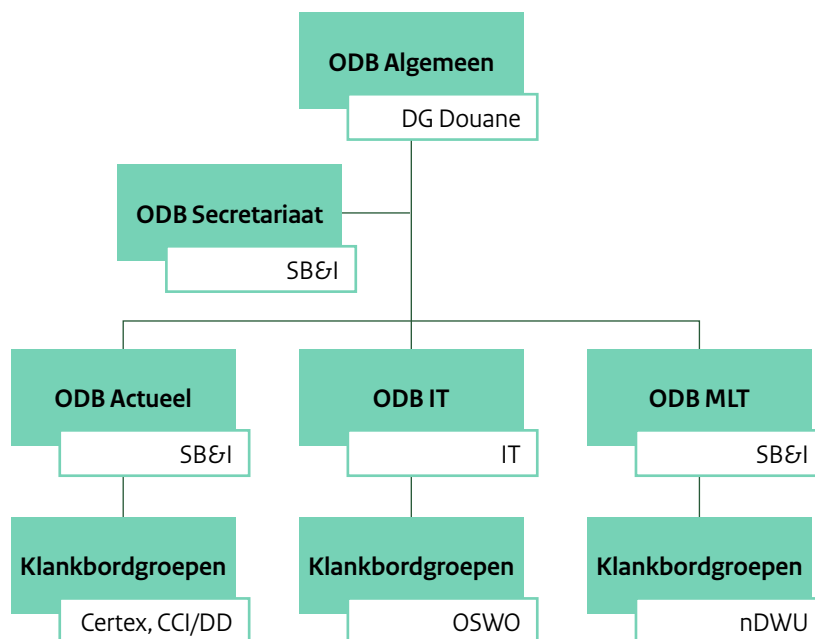
1 Inleiding ODB

Nederland is een land van handel en logistiek en die positie vraagt om een Douane die nauw optrekt met het bedrijfsleven. Via het Overleg Douane Bedrijfsleven (ODB)¹ hebben wij ook in 2025 op gelijkwaardige en open wijze met onze partners uit handel en logistiek gesproken over de dossiers die er werkelijk toe doen. De voorbereiding op het nieuw Douanewetboek van de Unie (nDWU) stond daarbij centraal: samen met het bedrijfsleven hebben wij gewerkt aan een gedeeld beeld van de impact en aan een uitvoerbare implementatie. Ook bij de implementatie van CERTEX bleek de inbreng vanuit het bedrijfsleven van grote waarde om processen werkbaar te houden en knelpunten tijdig te signaleren. In het ODB IT hebben wij gezamenlijk stappen gezet om de communicatie tijdens storingen en uitval te verbeteren, zodat de logistieke keten ook op moeilijke momenten zo min mogelijk hinder ondervindt. Daarnaast bleef de kwaliteit van onze dienstverlening en bereikbaarheid een terugkerend gespreksonderwerp; de signalen die wij daar ophaalden, gebruiken wij om onze dienstverlening verder te verbeteren. Wij waarderen de constructieve inbreng van het bedrijfsleven en blijven ons gezamenlijk inzetten voor een soepele goederenstroom en een sterke concurrentiepositie van Nederland en de Europese Unie.

2 Belangrijke ontwikkelingen in en rond het ODB

Het ODB kent de volgende structuur:

¹ Het ODB heeft vanaf 2016 de status van Nationaal Comité voor Handelsfacilitatie (NCTF) van de Wereldhandelsorganisatie.

Het ODB Algemeen fungeert als de algemene vergadering, onder voorzitterschap van de Directeur-Generaal Douane (dit jaar 3 keer vergaderd).

Daarnaast kent het ODB drie werkgroepen: Actueel, IT en MLT (middellange termijn).

Aantal vergaderingen ODB Actueel: 4 keer, ODB IT: 4 keer en ODB MLT: 3 keer.

Voor belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen kunnen de werkgroepen (tijdelijke) klankbordgroepen inrichten en activiteiten organiseren (zoals in 2025 de klankbordgroepen voor Certex, nDWU en CCI).

Deelnemers van individuele bedrijven zijn daarvoor uitgenodigd vanwege bepaalde expertise.

Samenstelling en structuur ODB

In 2025 heeft de werkgroep ODB 2.0 ('de Werkgroep', met daarin vertegenwoordigers van een aantal koepels en de Douane) de opzet van het ODB onder de loep genomen. Het bedrijfsleven heeft tijdens het ODB Algemeen van november reflecties op het ODB 2.0 gepresenteerd. De Werkgroep neemt die reflecties mee en verwerkt deze in een implementatieplan ODB 2.0 dat in april 2026 op de agenda staat van het ODB Algemeen.

3 Thema's van het ODB in 2025

Het nieuwe Douane Wetboek van de Unie (nDWU)

De herziening van het Douane Wetboek van de Unie (DWU) vormt de komende jaren één van de grootste uitdagingen voor de Douane en het bedrijfsleven. Het nDWU treedt eind 2026 jaar deels in werking. De regels worden stap voor stap ingevoerd binnen de lidstaten van de Europese Unie naar een volledige werking in 2034. De inwerkingtreding van het nDWU wordt wel gezien als de grootste hervorming van het douanestelsel sinds de oprichting van de Douane-unie in 1968. Het toezicht op aangiftes verschuift namelijk naar toezicht op data. Dat betekent dat bedrijven hun douanegegevens straks in één keer aanleveren via een Europese douane datahub. De nationale Douanes gaan samenwerken via een Europese douaneautoriteit ('EUCAB'). Daar ligt ook het beheer van de douane datahub.

De Douane heeft eind 2025 een pitch in Brussel gegeven waarin zij pleitte voor Den Haag als zetel van het EUCA. De steun daarvoor van het ODB was belangrijk: het ODB heeft belangrijke bouwstenen aangedragen om de pitch compleet te maken.

Het nDWU gaat in 2026 jaar een Europese handling fee invoeren. Het aantal e-commercezendingen is de afgelopen jaren namelijk sterk gegroeid wat zorgt voor extra controle werk voor en door de Douane. De Europese handling fee is bedoeld om die kosten te dekken. Verwacht wordt dat deze Europese handling fee per 1 november volgend jaar ingaat.

Vanwege de grote stroom e-commerce zendingen wilden België en Frankrijk daar aanvankelijk niet op wachten en waren van plan om al begin 2026 een nationale handling fee in te voeren. Dat bracht het risico met zich mee dat meer e-commercezendingen dan normaal via Nederland zouden worden ingevoerd in de EU. Om te voorkomen dat de logistiek in Nederland zou vastlopen, was het kabinet daarom van plan om begin 2026 eveneens een nationale handling fee in te voeren. Dat zorgde voor onrust onder de ODB leden en ook daarbuiten. Daarom heeft het de Douane dit onderwerp bij meerdere gelegenheden toegelicht (eind 2025 heeft de Douane een webinar georganiseerd over de nationale handling fee) en het bedrijfsleven de gelegenheid gegeven vragen te stellen en zorgen te uiten.

Uiteindelijk heeft België de invoering van hun nationale handling fee uitgesteld voor onbepaalde tijd en Frankrijk tot 1 maart 2026. In navolging daarvan heeft het Nederlandse kabinet ook tot uitstel besloten.

De werkgroep die zich bezighoudt met het nDWU – de Werkgroep Reform UCC- heeft in 2025 4 keer vergaderd onder voorzitterschap van DGFZ. Omdat de ontwikkelingen rondom het nDWU elkaar snel opvolgden hebben we bij meerdere ODB-vergaderingen stilgestaan bij het nDWU om zeker te stellen dat het bedrijfsleven goed is geïnformeerd. Het nDWU krijgt ook de komende jaren veel aandacht binnen de ODB-vergaderingen en de speciale nDWU klankbordgroep zal zich op inhoudelijk niveau bezig blijven houden met de ontwikkelingen rondom nDWU.

Implementatietrajecten Douanewetboek van de Unie

Het huidige Douanewetboek van de Unie kent een flink aantal implementatietrajecten waaraan de Douane samen met het bedrijfsleven hard aan heeft gewerkt.

Dossiervorming Aangiftebehandeling

De implementatie van DMS voor in- en uitvoer is afgerond. Daarnaast bouwt de Douane aan de ontvangst van begeleidende documenten in DMS (die komen nu per mail binnen). Dit digitale dossier maakt doorlooptijden korter en verbetert de dienstverlening aan bedrijven. Alle aangevers die van DMS gebruikmaken, zullen deze nieuwe werkwijze vanaf medio 2026 in hun aangifteprocessen moeten verwerken.

Douane vervoersaangiften (DVA)

De Douane volgt onveranderd de huidige planning voor de volgende fase van DVA, New Computerised Transit System (NCTS) fase 6. Er zijn verschillende aanpassingen nodig zoals het uitbreiden van aanbrengen aangiftegegevens. Naar verwachting gaat de Douane vanaf zomer 2026 over op NCTS-fase 6. Aansluitend worden de vervoersaangiften op CERTEX aangesloten. De definitieve planning moet nog worden vastgesteld.

CERTEX

In 2025 is de Douane gestart met de gefaseerde invoering van CERTEX. Desondanks is de livegang voor veterinaire goederen en de regeling Douane entrepot vertraagd naar eind juni 2026. Douane had een standpunt ingenomen over het stopzetten van de toepassing van een specifiek beleidsonderdeel wat tot discussie heeft geleid tussen het bedrijfsleven en de Douane. Intussen werkt de Douane op basis van een bijgestelde planning verder om CERTEX zo spoedig mogelijk voor de veterinaire keten live te krijgen, rekening houdend met minimale impact voor onze handhavingspartners, het bedrijfsleven en de operatie.

Centralised Clearance

De ODB-klankbordgroep CCI (Centralised Clearance Import) kiest voor de implementatie een gefaseerde aanpak, gekoppeld aan de aangifteprocedures 'Inschrijving in de Administratie van de Aangever' (IIAA) en de 'normale procedure'. De realisatieopgave om CCI voor alle regelingen en aangiftetypen te implementeren gaat enkele jaren duren. Over de keuzes, implementatiestappen en planning gaat de Douane begin 2026 in gesprek met de Europese Commissie.

Toezicht op e-commerce

De Douane werkt samen met andere markttoezichthouders en ministeries aan het versterken van het toezicht op e-commerce (de Europese markttoezichtverordening). Op basis van toezichtrapportages heeft de Europese Commissie Nederland erop aangesproken dat het grenstoezicht sterker en frequenter mag worden ingezet. De Douane zal begin 2026 in het ODB een toelichting geven op de verdere uitwerking van de markttoezichtverordening. De input van de koepels voor de implementatie van de markttoezichtverordening is van groot belang en zal actief worden uitgevraagd.

Douanemonitor

Ook in 2025 heeft de Douane de Douane Monitor uitgezet onder bedrijven. Daarmee brengt de Douane trends in beeld van de ervaringen van bedrijven met het handelen van de Douane (zoals de behandeling in toezichtstrajecten, tevredenheid over de verschillende dienstverleningskanalen, vertrouwen in de Douane en houding ten aanzien van het naleven van wetten en regels). De Douane krijgt in 2025 een 7 als rapportcijfer voor het functioneren. In 2024 was dat nog een 6,7. Het vertrouwen in de Douane is met 3,83 nagenoeg hetzelfde als in 2024 (3,77). Qua imago kenmerken vindt men 'streng', 'dienstverlenend' en 'transparant' minder van toepassing. De Douane werkt aan de manier van communiceren om die scores te verbeteren (zie ook de passage over 'Communicatie' op bladzijde 6). De resultaten van de Douane Monitor zijn openbaar.

CBAM

Per 1 januari 2026 wordt de gehele Europese verordening Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) van kracht. Het CBAM is een koolstofcorrectie aan de grens bij invoer van bepaalde goederen (waaronder staal, ijzer en kunstmest). Tot eind 2025 moeten bedrijven per kwartaal rapporteren over de CO₂ die is vrijgekomen bij de productie van de geïmporteerde CBAM-goederen. De Douane heeft dit onderwerp samen met handhavingspartner de Nederlandse Emissieautoriteit (NEA) in het ODB toegelicht.

Proof of Union Status

Het Europees informatiesysteem Proof of Union Status (PoUs) vervangt de papieren Uniestatusbewijzen van goederen door digitale Uniestatusbewijzen. Die kunnen worden aangevraagd in het EU Customs Trader Portal.

Het bedrijfsleven heeft de voorkeur uitgesproken voor een system-to-system (S2S) koppeling voor bedrijven met een volledig geautomatiseerde administratie. De Douane heeft dit teruggekoppeld op Europees niveau. DG-TAXUD heeft nog niet bevestigd of en zo ja wanneer die koppeling gerealiseerd zal worden. Daarnaast is tweede helft van 2025 het elektronische Douanemanifest (Customs Goods Manifest) ingevoerd. Daarmee kan voor meerdere zendingen tegelijk een Uniestatusbewijs aan worden gevraagd.

Externe Releasekalender Douane (ERK)

Sinds maart 2024 is de actuele versie van de Externe Releasekalender (ERK) als pdf rechtstreeks te downloaden via de website van de Douane / Nationale Help Desk. Een volgende stap is een digitale versie van het ERK. De Douane bereidt de interne werkprocessen daarop voor. Zodra dat klaar is, gaat de Douane samen met vertegenwoordigers van het ODBIT werken aan een digitale versie van de ERK.

ICS 2

ICS2 heeft regelmatig op de agenda gestaan van de verschillende ODB-werkgroepen. De ODB-klankbordgroep voor ICS2 (met daarin naast de koepels en de Douane ook individuele bedrijven) heeft de implementatie succesvol vormgegeven. In 2025 is de implementatie van de summier aangifte bij binnenbrengen (ENS) afgerond, waarna de klankbordgroep in het najaar van 2025 is ontbonden. Voor 2026 staat de invoering van de nieuwe aangifte tot tijdelijke opslag (ATO) voor de maritieme sector op de agenda. De invoering zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2026 worden afgerond. Ook deze invoering wordt door de Douane in samenwerking met maritieme partijen vormgegeven.

Douaneaangiften Management Systeem (DMS)

Per 31 maart 2025 zijn alle bedrijven aangesloten op DMS. Alle bedrijven met een vergunning om eigen aangifte te doen via Inschrijving In de eigen Administratie Aangever (IIAA), gebruiken het DMS ook. Intussen blijft DMS in ontwikkeling om aanpassingen bij eventuele toekomstige wetswijzigingen mogelijk te maken.

Continuïteit van IT dienstverlening

Ondanks de aanhoudende druk op de IT-organisatie heeft de Douane dit jaar met 98,9% een hogere beschikbaarheid van de IT-systemen gerealiseerd. Dit betekent voor het tweede jaar op rij een lichte verbetering ten opzichte van het voorafgaande jaar, toen de beschikbaarheid (2024) 98,5% was. Dit jaar heeft de Douane nadrukkelijk geïnvesteerd in de verbetering van de communicatie rondom systeem-beschikbaarheid en verstoringen, maar ook om te leren van incidenten. En dat heeft geholpen want het aantal verstoringen is in 2025 afgenomen ten opzichte van 2024. Geplande onderhoudsmomenten zijn dit jaar nadrukkelijk afgestemd met het bedrijfsleven en zoveel mogelijk ingepland op momenten die het best passen bij de logistieke processen. Daarnaast zijn de onderhoudsvensters verkort, zodat de impact op gebruikers tot een minimum wordt beperkt.

Kerncijfers over 2025

De gemiddelde beschikbaarheid van de Douane systemen in 2025 was 98,9%. Er zijn in 2025 in totaal 43 onderhoudsmomenten geweest. Hiervan waren er 19 applicatief, 8 infrastructureel en 16 onderhoudsmomenten van DG-Taxud in Brussel. Het totaal aantal verstoringen in 2025 was 77 (t.o.v. 83 in 2024). Dit jaar waren er aanzienlijk minder verstoringen applicatief (2024 43x, 2025 27x) en een lichte stijging van de verstoringen op de infrastructuur (2024 16x, 2025 18x). Ook is het aantal verstoringen vanuit Brussel aanzienlijk afgenomen (2024 24x, 2025 8x). Eveneens in 2025 nog verstoringen met overige oorzaak, waaronder 5x een digid verstoring en 4x een NVWA verstoring.

Mededeling Afloop Betalingsregeling en Overzicht Gedane Aangiften

De Douane heeft in 2024 op verzoek van het bedrijfsleven onderzocht om de faciliteit mogelijk te maken en de eerste overzichten opgeleverd. In 2025 is de verzending van de Mededeling Afloop Betalingstermijn en de specificatie daarop gecontinueerd. Het inplannen van het digitaal beschikbaar stellen van de informatie is door andere prioriteiten vooruitgeschoven. In 2026 verwachten we hier meer stappen te kunnen zetten.

Bestrijding van ondermijnende criminaliteit

De Douane levert een essentiële bijdrage aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit dankzij haar strategische informatiepositie en expertise. In de afgelopen periode heeft de Douane met diverse partners overleg gevoerd over de samenwerking op het gebied van cameratoezicht. Daarnaast is het gebruik van een algoritme in postzendingen getest en heeft de Douane opvolging gegeven aan het programma Weerbare Haven Terminals. Via het programma 'Zicht op cameratoezicht' wordt cameratoezicht ingezet in onder andere de haven van Vlissingen-Oost, de haven van Harlingen en het Noordzeekanaalgebied.

Communicatie

De Douane heeft haar dienstverlening vernieuwd en verbeterd. De nieuwe website douane.nl is daarbij een sterk en herkenbaar eigen communicatiekanaal. Het ODB heeft aanvullend een aantal aandachtspunten meegegeven om de communicatie en dienstverlening verder te verbeteren. Die gaan onder andere over empathischer communiceren en het beter ordenen, structureren en actueel houden van douane-informatie op de verschillende websites. Het ODB reageerde positief op de lancering van douane.nl en blijft nauw betrokken bij de verdere ontwikkeling van dit communicatiekanaal.

Overige besprekpunten, vragen en communicatie

Het ODB heeft daarnaast veel andere onderwerpen besproken, zoals de visie 2035 van de Douane. Die heeft als hoofdthema 'De Douane beschermt' waarbij vier subthema's horen:

- innovatie van de uitvoering,
- versterken van beleidsinvloed,
- sturen op maatschappelijk effect en
- sturen op resultaten.

De Douane zal de samenwerking met het bedrijfsleven op deze thema's komende jaren versterken.

De deelnemende organisaties aan het ODB zijn:

Ministerie van Financiën Directoraat Generaal Douane
Ministerie van Financiën Directoraat Generaal Fiscale Zaken (DGFZ)
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Nederlandse Voedsel Warenautoriteit (NVWA)
Inspectie Leefomgeving & Transport (IL&T)
Air Cargo Netherlands (ACN)
Alliantie Douane Softwarebedrijven (ADS)
Cargonaut Nederland
Evofenedex
FENEX
Transport en Logistiek Nederland (TLN)
Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB)
Portbase
Register Belastingadviseurs (RB)
Verenigde Nederlandse Cargadoors (VNC)
VNO-NCW/MKB Nederland
Verenigde Nederlandse Terminal Operators (VNTO)
Topsector Logistiek